

Onderwerp: Regionale agenda 2022 Groene Metropoolregio

Ons kenmerk: 21rv000074

Nummer:

Elst, 5 oktober 2021

AAN DE RAAD

Voorstel

1. Kennis te nemen van de Regionale agenda 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen;
2. Te besluiten deel te nemen aan de vijf opgaven uit de Regionale agenda 2022;
3. Aan het college opdracht te geven om daartoe de bijgevoegde vijf concept opgaveovereenkomsten af te sluiten en te ondertekenen.

Inleiding

Eind 2020 besloten de gemeenten over de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen. De raad heeft toen een besluit genomen over de nieuwe visie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de regionale agenda 2021-2025 en de Gemeenschappelijke Regeling. Er is aangegeven dat in het 2e kwartaal van 2021 de concept-regionale agenda 2022 aan de gemeenten zou worden aangeboden.

Op deze concept-agenda heeft u een zienswijze ingediend en de wens uitgesproken deel te nemen aan alle vijf de opgaven. Op basis van de zienswijzen is een definitieve agenda opgesteld. Een overzicht van de zienswijzen treft u in de bijlage (21bij14902).

Het algemeen bestuur heeft op 15 september 2021 de regionale agenda vastgesteld en biedt deze nu aan. Op basis van de regionale agenda 2022 worden de 18 gemeenten gevraagd in te tekenen op de vijf opgaven. Dit besluit is aan de gemeenteraad.

De agenda gaat uit van wat de 18 gemeenten met elkaar in vijf jaar willen bereiken en maakt dit concreet voor 2022.

Aanscherping opgaven

In de vorige consultatieronde hebben de gemeenten de gelegenheid gekregen om de opgaven waar nodig aan te scherpen én in de Kadernota rekening te houden met de gevraagde (extra) middelen voor het intekenen op de opgaven uit de definitieve regionale agenda.

In de definitieve regionale agenda zijn concrete voorbeelden toegevoegd, waardoor de doelstellingen en acties meer zichtbaar worden. De samenhang tussen de opgaven is concreter opgenomen in de teksten van de opgaven en in de visualisatie die is gemaakt (bijlage in de regionale agenda 2022). Dat betekent dat per 'crossover' aangegeven wordt wat de actie is, welke opgave leidend is en wat de andere opgave(n) inbrengt of inbrengen. In de inleiding van de regionale agenda wordt ingegaan op de uitgangspunten, aanscherpingen, verbeteringen en temporisering die in de definitieve regionale agenda zijn verwerkt.

Doel en beoogd effect

De regionale agenda 2022 geeft inhoud aan de versterkte regionale samenwerking en regionale ambitie. Beoogd effect van de agenda is het dichterbij brengen van ambities, zoals

deze zijn geformuleerd in de lokale collegeprogramma's én in de agenda's van provincie, rijk en Europa. De regionale agenda moet de 18 regiogemeenten in staat stellen om vanuit een gezamenlijke en samenhangende aanpak te werken aan grote maatschappelijke opgaven en/of delen daarvan die gebaat zijn bij een gezamenlijke, regionale aanpak.

Argumenten

1.1 De gemeenteraad hoeft niet in te stemmen met de regionale agenda 2022

Deze is door het algemeen bestuur vastgesteld. De agenda is hiermee een gegeven voor de gemeenten c.q. gemeenteraden. De vraag die nu voorligt is of de gemeenteraad op basis van deze agenda wil intekenen en het college toestemming geeft de opgavenovereenkomsten aan te gaan.

2.1. De vijf opgaven in de concept-regionale agenda 2022 passen goed bij lokaal beleid;

De regionale agenda biedt vijf maal een integrale opgave met daaronder diverse speerpunten. Deze zijn ambitieus, maar herkenbaar en sluiten goed aan op de diverse lokale beleidsdocumenten, zoals Omgevingsvisie, 'Economisch Uitvoeringsprogramma 2021-2022', 'Ambitiedocument Overbetuwe 2030, sociale, slimme en schone mobiliteit', het recreatieve en toeristische beleid 'De Betuwe, een dijk van een landschap', Landschapsontwikkelingsplan en de uitgangspuntennotitie voor de nieuwe 'Woonagenda Overbetuwe 2025'. In de bijlage (21bij15010) wordt per opgave specifiek beschreven waarom deelname aan deze vijf regionale opgaven vanuit dit lokaal perspectief wenselijk is.

2.2. De vijf opgaven bieden in samenhang op regionale schaal meerwaarde

De vijf opgaven zijn sterk met elkaar verbonden. In de basis zijn de opgaven zo gekozen dat ze echt van regionaal belang zijn en lokaal hun uitwerking zullen hebben. Voor de toekomst is het de verantwoordelijkheid van de regiogemeenten om de regionale opgaven met elkaar vast te houden en invulling aan te geven.

Dit geldt voor de vijf opgaven die allen speerpunten bevatten die spelen op de regionale schaal (en we lokaal slechts heel beperkt kunnen beïnvloeden) en/of die efficiënter op te pakken in een samenwerking met 18 regiogemeenten (waar we lokaal het 'wiel niet hoeven uit te vinden').

In het bijzonder geldt dit voor de opgave Groene Groei omdat die als integrerende opgave de ruimteclaims onderling afweegt die voortvloeien uit de Verbonden, Productieve, Circulaire en Ontspannen regio.

2.3. Meedoen aan vijf opgaven biedt kans (meer) inzet partners in regio

De regionale agenda maakt concreet wat de regio in 2022 wil doen in samenwerking met elkaar en met partners zoals andere overheden, maatschappelijke partners, het bedrijfsleven en onze inwoners. Werken met een duidelijke en gezamenlijke regionale agenda zorgt ook voor mogelijkheden ten aanzien van programma's en fondsen in Den Haag en Brussel. Inhaken op programma's en initiatieven van andere overheden en samenwerkingspartners, allianties sluiten met andere maatschappelijke partners op bovenlokaal niveau wordt eenvoudiger met een wervende, ambitieuze en uitnodigende agenda van samenwerkende gemeenten.

Op deze manier kan de regionale samenwerking er in slagen partners te overtuigen de samenwerking te verstevigen en langjarig te investeren in de Groene Metropoolregio.

2.4. Op basis van deze vijf opgaven is de strategische agenda middengebied opgesteld

Als middengebied zien we de meerwaarde om op onderdelen in deze opgaven ook samen op te trekken. Aan de hand van de vijf opgaven is omschreven wat onze prioriteiten voor de langere termijn zijn en waar we samen heen willen in de toekomst. Op deze wijze willen we het middengebied versterken en beter positioneren in de regio.

Kanttelingen en risico's

2.1. Niet alle gemeenten schrijven zich in op alle vijf de opgaven

De regionale agenda bestaat uit vijf met elkaar verweven opgaven. De regio heeft de gemeenten uitgenodigd om in te tekenen op alle opgaven. Dat kan consequenties hebben voor een opgave (in de vorm van bijv. kosten of fasering).

Op basis van de intentie uitspraken is hierop geanticipeerd. In de regionale agenda zijn daarom de kosten voor de specifieke opgave waar wellicht minder op ingetekend wordt naar beneden bijgesteld, worden de resultaten gefaseerd of de capaciteit anders ingezet¹. Hiermee is bereikt dat de inwonerbijdrage niet omhoog hoeft, als deze gemeenten inderdaad besluiten niet mee te doen.

2.2. Niet deelnemen kan consequenties hebben

Daarnaast heeft niet-deelname mogelijk gevolgen voor de gemeente, bv. omdat de gemeentelijke opgaven en doelstellingen dan op een andere manier, los van de regionale samenwerking moeten worden gerealiseerd waarbij medewerking van partners en toegang tot externe financiering wellicht minder eenvoudig wordt.

2.3 De ingediende zienswijze is nog niet opgenomen in de Regionale agenda 2022

In de ingediende zienswijze hebben we de regio aangegeven dat een integrale benadering van landbouw wordt gemist en aanscherping vraagt.

De regio kiest ervoor de ambities en opgaven die spelen in de agrarische sector enigszins 'los' aan te vliegen. Immers, in vrijwel alle opgaven benoemt men (in de reactienota) welke meerwaarde/koppeling men ziet voor de agrarische sector. Dit heeft het risico in zich van versnippering. Alle opgaven en ontwikkelingen die in de regionale agenda staan, kunnen er zo wél toe leiden dat de landbouw (verder) onder druk komt te staan. Dat moeten we voorkomen. Dit signaal heeft de burgemeester dan ook in het AB van 15 september afgegeven. Door de directeur van de Groene Metropoolregio is toegezegd dat het verzoek wordt meegenomen en landbouw binnen de vijf opgaven meer geïntegreerd wordt.

Financiën

Naar aanleiding van de consultatieronde voor de zomer (waarbij u de intentie uitgesproken hebt om aan de vijf opgaven mee te doen) zijn de middelen voor de vijf opgaven, het Regiobureau en de jaarlijkse bijdrage aan The Economic Board in de Kadernota 2022 opgenomen. Dat betekent dat de gevraagde middelen beschikbaar zijn. Hieronder vindt u het financiële overzicht.

Totale bijdrage voor Overbetuwe voor 2022:	
Kostenplaats regionale samenwerking, €2,50 inwonerbijdrage en €1,00 The Economic Board)	€ 168.000
Mobiliteitsfonds, Verbonden regio	€ 62.000
Deelname aan de vijf opgaven, bijdrage Regiobureau (voor de jaren 2023 t/m 2025 is € 143.000 nodig)*	€ 105.000
Totaal beschikbaar	€335.000

* In 2022 is sprake van een incidentele subsidie van de provincie waardoor voor het regiobureau maar € 1,73 per inwoner in rekening is gebracht in plaats van de normale € 2,50. Die € 1,73 per inwoner leidt tot het bedrag van € 83.178. Uitgaande van € 2,50 per inwoner komt de bijdrage voor het regiobureau in 2023 en volgende jaren dus uit op afgerond € 121.000. Oftewel een verschil van € 38.000 dat extra nodig is vanaf 2023 bovenop de € 105.000 van 2022.

¹ Tot nu toe hebben twee van de achttien gemeenten de intentie uitgesproken zich niet voor alle vijf de opgaven in te schrijven.

Vervolg

Planning

Nadat het voorstel door de raad is behandeld, worden de getekende opgaveovereenkomsten 8 december naar de regio gestuurd.

Communicatie

Uitgebreide communicatie over de regionale agenda 2022 vindt plaats door het Regiobureau.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

N.v.t.

Evaluatie

N.v.t.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos

Relevante stukken

1. Overzicht Beantwoording consultatie zienswijzen concept-regionale agenda (21bij14902)
2. Opgaveovereenkomst Circulaire regio (21bij14904)
3. Opgaveovereenkomst Groene Groeiregio (21bij14905)
4. Opgaveovereenkomst Ontspannen regio (21bij14906)
5. Opgaveovereenkomst Productieve regio (21bij14907)
6. Opgaveovereenkomst Verbonden regio (21bij14908)
7. Regionale agenda GMR 2022 (21bij14909)
8. Motivatie vanuit lokaal perspectief (21bij15010)
9. Raadsbesluit (21rb000100)

Portefeuillehouder: Burgemeester

De behandelend ambtenaar is S. van Eldik-Giesbers. Technische vragen dienen uiterlijk de donderdagmorgen om 08.00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl.